კომპლექსური დავალება მომზადდა სამოქალაქო განათლების პროგრამის „მომავლის თაობა“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ორგანიზაცია PH International სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმთან და 8 რეგიონულ პარტნიორ ორგანიზაციასთან ერთად. პროგრამა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ხელშეწყობითა და აშშ საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) დაფინანსებით ხორციელდება.

დავალებებში გამოყენებულია პროგრამის „მომავლის თაობა“ ფარგლებში მომზადებული რესურსები:

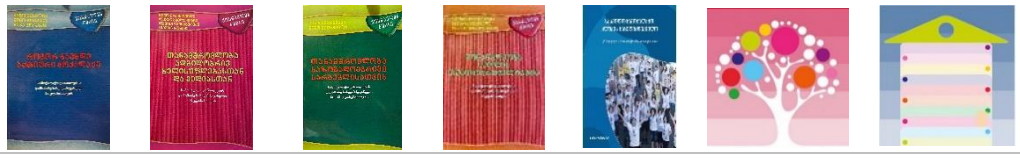

თემატური ბლოკი:	გარემოს დაცვა
სამიზნე ცნება:	ინიციატივა და მეწარმეობა; მდგრადი განვითარება
საკითხი:	ეკოლოგიური პრობლემი - დაბინძურებული გარემო

კომპლექსური დავალების პირობა:

თქვენ ხართ სკოლის სამოქალაქო განათლების კლუბის წევრი. გაწუხებთ ირგვლივ არსებული ეკოლოგიური პრობლემები, განსაკუთრებით - **დაბინძურებული გარემო.** გჯერათ, რომ თითოეულ მოქალაქეს შეუძლია, წვლილი შეიტანოს ამ პრობლემის მოგვარებაში. გადაწყვიტეთ, კლუბის წევრებთან ერთად, აღნიშნულ თემაზე განახორციელოთ საინიციატივო პროექტი. ამისთვის უნდა დაწეროთ **საპროექტო განაცხადი** (პროექტის განხორციელება სავალდებულო არ არის), რომლის საშუალებითაც პოტენციურ მხარდამჭერებსა და დამფინანსებლებს წარუდგენთ თქვენს იდეას.

საპროექტო განაცხადში თვალნათლივ წარმოადგინეთ

- რატომ მიიჩნევთ შერჩეულ პრობლემას აქტუალურად? რა იწვევს ამ პრობლემას და როგორ აისახება თითოეული ადამიანის ქმედებები პრობლემის წარმოქმნასა თუ მის მოგვარებაზე?
- რა არის თქვენი პროექტის მიზანი, ამოცანები და აქტივობები, რომლებიც ხელს შეუწყობს პრობლემის მოგვარებას? რა რესურსები დაგჭირდებათ ამ პროექტისთვის (ბიუჯეტი)?
- რა რისკებია მოსალოდნელი და როგორ აპირებთ ამ რისკების თავიდან არიდებას

პრაქტიკული რჩევები კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობისთვის:

- საპროექტო განაცხადის შექმნამდე გაეცანით **გზამკვლევს პროექტის დასაწერად**
- დავალებაზე მუშაობისას გაეცანით მასალას, რომელიც შემოთავაზებულია ფაილის **"დამხმარე რესურსი პედაგოგისათვის სასწავლო თემის დასაგეგმად, მოქალაქეობა X კლასი" , გვ 8** -ზე
- უყურეთ ვიდეო-რგოლებს სახელწოდებით **Plastic Pollution**, **See wave of garbage crash off the Dominican Republic** და **Ocean of the Future – Greenpeace** და მოაწყვეთ დისკუსია, როგორ აისახება პლასტმასის მოხმარება ბუნებაზე ახლა და რა გავლენა ექნება მას მომავალში.
- ვიდეო - **„შეამცირე ნარჩენი“,** გაგაცნობთ ნარჩენების შემცირების აუცილებლობასა და შესაძლო გზებს.

გზამკვლევი პროექტის დასაწერად

წყარო:

სამოქალაქო განათლების დამხმარე სახელმძღვანელო „მონაწილეობა სკოლის თვითმმართველობაში" გვ. 19-21.

I. ინფორმაცია პროექტის განმახორციელებლის შესახებ

1. პროექტის სახელწოდება:
2. პროექტის განმახორციელებლი ორგანიზაციის დასახელება:
3. პროექტის ხელმძღვანელი: სახელი და გვარი, თანამდებობა, დაბადების თარიღი, მისამართი (ფაქტობრივი), სახლის ტელეფონი, მობილური ტელეფონი, ელექტრონული ფოსტა;
4. პროექტის ხანგრძლივობა;
5. ჩამოთვალეთ პროექტში ჩართული ყველა პიროვნება და მათი ფუნქციები;
6. მოთხოვნილი თანხა;
7. თანამონაწილეობის თანხა.

II. პროექტის აღწერა:

1. **პროექტის მიზანი** და **მოსალოდნელი შედეგები** - კონკრეტულად აღწერეთ, აღნიშნული მიზნის მისაღწევად ვინ, რას, სად და როდის შეასრულებს. სასურველია, აგრეთვე, მიუთითოთ, რა გავლენა შეიძლება იქონიოს თქვენს მიერ განხორციელებულმა პროექტმა ამა თუ იმ სფეროზე, საზოგადოებაზე და ა.შ;
2. **საჭიროებების/პრობლემის აღწერა** - დეტალურად აღწერეთ ის პრობლემა, რომელსაც პასუხობს თქვენი პროექტის მიზანი;
3. **განხორციელების გზები/დაგეგმილი ღონისძიებები** – რა ღონისძიებები გატარდება აღნიშნული პრობლემის საპასუხოდ?
4. **პროექტის ბენეფიციარები** – ვინ არიან პროექტის ბენეფიციარები? ჩამოთვალეთ აღნიშნული ბენეფიციარების რაოდენობები

განხორციელების გზები გულისხმობს კიდევ უფრო კონკრეტულ ნაბიჯებს თქვენ მიერ დასმული ამოცანების შესასრულებლად. განხორციელების გზები არის პროცესი, რომელმაც უნდა უპასუხოს კითხვებს: 1) „როგორ?" - როგორ განახორციელებთ თქვენი პროექტის ამოცანებს? 2) „ვინ?" - ვინ მონაწილეობს თქვენი პროექტის განხორციელებაში და რა არის მათი ფუნქციები პროექტში?

მოსალოდნელი შედეგები: აღწერეთ ის საგარაუდო ეფექტი ან მოსალოდნელი შედეგი, რაც მოჰყვება თქვენი პროექტის ნარმატებით განხორციელებას. სასურველია, შედეგები დაყოთ: ა) რაოდენობრივი მაჩვენებლები; ბ) თვისებრივი მაჩვენებლები.

პროექტის მიზანი - მოუთითებს პროექტის ზოგად მიმართულებებს. ამ შემთხვევაში, მისი ფორმულირება ხდება როგორც ზოგადი განაცხადი გრძელვადიანი ხედვის შესახებ. აღნიშნული ტერმინი, ასევე, შეიძლება აღნიშნავდეს უფრო სპეციფიკურ მოკლევადიან მიზანს ან შედეგს, რომელიც პროექტის ფარგლებში უნდა იქნეს მიღწეული.

ცალ-ცალკე (მაგ. პედაგოგები-20; მოსწავლეები-100; მშობლები-70);

5. **პროექტის რისკები** - ჩამოთვალეთ ის შესაძლო რისკები, რამაც შეიძლება პროექტის ნარმატებით განხორციელებას შეუშალოს ხელი;
6. **პროექტის მდგრადობა** – აღნერეთ პროექტის მდგრადობა მისი დაფინანსების დასრულების შემდეგ.

III. პროექტის შესრულების განრიგი

საპროექტო ნინადადებას თან უნდა ახლდეს პროექტის შესრულების განრიგი, რომელიც პროექტის დროში განანილებულ მსვლელობას უნდა მოიცავდეს. მასში პროექტის შესასრულებლად გასანევი საქმიანობა უნდა აისახოს - ეტაპებად დაყოფილი, განანილებული თვეების (დღეების, კვირების, კვარტლების და ა.შ.) მიხედვით - პროექტის სპეციფიკიდან გამომდინარე. დროის ტაბულა ძალზე მოხერხებულია ვადების საჩვენებლად. მაშინ, როდესაც ერთსა და იმავე დროს სხვადასხვა რამ არის დაგეგმილი, მასზე ეს თვალსაჩინოდ და გასაგებად შეიძლება გამოისახოს. ტაბულა ხელსაყრელია იმითაც, რომ მოვლენათა თანმიმდევრობას იმ შემთხვევაშიც ასახავს, თუ დაფინანსებას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) იმაზე გვიან მიიღებთ, ვიდრე ვარაუდობდით.

პროექტის განხორციელების გეგმა (ნიმუში)

პროექტის მიზნების მისაღწევად განსახორციელებელი ღონისძიებების ჩამონათვალი	სამუშაოს შესრულების გეგმის განერა კვირების მიხედვით								სამუშაოზე პასუხისმგებელი პირი
	1 კვ	2 კვ	3 კვ	4 კვ	5 კვ	6 კვ	7 კვ	8 კვ	
1. პროექტის სამუშაო ჯგუფის მობილიზება									
2. მოვალეობების გადანანილება სამუშაო ჯგუფში									
3. სემინარის მონაწილეთა შერჩევა									
4. სემინარის პროგრამის შემუშავება									
5. სემინარის დაგეგმვა - განხორციელება									
6. საინფორმაციო კამპანიის ნარმართვა									
7. სკოლის ვებგვერდზე ინფორმაციის განთავსება									
8.									

IV. ბიუჯეტი

ბიუჯეტი პროექტის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ნაწილია. იგი ლოგიკურად უნდა უკავშირდებოდეს პროექტის აღწერაში მითითებულ ამოცანებს. თქვენი პროექტის ბიუჯეტის შედგენისას აუცილებლად უნდა დაიცვათ შემდეგი წესები:

- ბიუჯეტს უნდა ჰქონდეს ცხრილის სახე (იხ. ბიუჯეტის ნიმუში);
- თუ დაფინანსების წყარო რამდენიმეა, შესაბამისად, ცხრილს უნდა დაემატოს სვეტი, სადაც მითითებული იქნება: ა) დაფინანსების წყარო, ბ) დაფინანსების საგანი (სამუშაო/მომსახურება) და გ) თანხის რაოდენობა;
- ბიუჯეტი უნდა შეიცავდეს მხოლოდ იმ სამუშაოებს/მომსახურების სფეროებს, რომლებიც შეესაბამება პროექტის ამოცანებს *(ქვემოთ მოყვანილი სამუშაოები/მომსახურების სფეროები მხოლოდ მაგალითებია)*. არ შეიტანოთ ბიუჯეტში ის პუნქტები, რომლებიც არ არის აუცილებელი, არ არის არსებითი, ან მიესადაგება თქვენს პროექტს;
- ბიუჯეტის პუნქტებზე ფასები/ღირებულება უნდა მიეთითოს შესაბამის ვალუტაში, იმის მიხედვით, თუ ვისთვის არის განკუთვნილი პროექტი;
- აღჭურვილობის ჩამონათვალში კომპიუტერულ, აუდიო, ვიდეო თუ სხვა სახის ტექნიკაზე აუცილებლად უნდა მიეთითოს კონფიგურაცია, საფირმო დასახელება და მოდელის ნომერი;
- აღჭურვილობაზე თუ მომსახურებაზე მითითებული ფასები უნდა იყოს საფუძვლიანი და ბაზრის შესატყვისი.

პროექტის ბიუჯეტი (ნიმუში)

პროექტის სათაური:

პროექტის განხორციელების თარიღები:

№	აღწერა	ერთეულის ღირებულება	ერთეულის რაოდენობა	მოლიანი ღირებულება	დონორისგან მოთხოვნილი თანხა	სხვა წყაროებიდან მისაღები კონტრიბუცია	დაკონკრეტეთ კონტრიბუციის წყარო
I.	**ადამიანური რესურსები**						
1.1	სემინარის ფასილიტატორი	130	3	390		390	
1.2	ექსპერტის პონორარი	45	2	90		90	
1.3				0		0	
1.4				0		0	
			სულ ადამიანური რესურსები:	480	0	480	
II.	**შესყიდვები**						
2.1	ქაღალდი (შეკვრა)	9	5	45		45	
2.2	დაფა	50	1	50		50	
2.3	მარკერი	3	5	15		15	
2.4	DVD დისკი	4	10	40		40	
2.5				0		0	
2.6				0		0	
			სულ შესყიდვები:	150	0	150	
III.	**ტრანსპორტირება**						